ת"צ 5013-02-24 זצפין נ' אויגו בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט אבי פורג

המבקשת: **אולגה זצפין**
ע"י ב"כ עוה"ד אסף גל

נגד

המשיבות: **1. אויגו בע"מ**
2. קשטן דאלי
3. רויאל דאלי בע"מ
שלושתן ע"י ב"כ עוה"ד יוסי אלעד

פסק דין
(אישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית)

לפני בקשה לאישור הסדר פשרה (להלן: "**הסדר הפשרה**") בין המבקשת, אולגה זצפין (להלן: "**המבקשת**") והמשיבה 1, אויגו בע"מ (להלן: "**המשיבה 1**"), המשיבה 2, קשטן דאלי (להלן: "**המשיבה 2**"), והמשיבה 3, רויאל דאלי בע"מ (להלן: "**המשיבה 3**"), (המשיבות 1-3 יכונו להלן: ("**המשיבות**") (להלן: "**הבקשה**") במסגרת התובענה הייצוגית שהוגשה בתיק שבכותרת (להלן "**התובענה**") לפי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו- 2006 (להלן: "**החוק**").

רקע והשתלשלות ההליך

1. התובענה והבקשה לאשרה כייצוגית (להלן: "**בקשת האישור**") עניינן בטענות שהעלתה המבקשת בנוגע למכירת מוצרי מזון ומעדנים על ידי המשיבות המפעילות סניפים של רשת לממכר מוצרי מזון ומעדנים עם מומחיות למוצרים המיועדים ליוצאי חבר העמים. המבקשת טענה כי המשיבות מוכרות את המוצרים כאמור מבלי להפחית את משקל האריזות ממשקלם של המוצרים הנמכרים. באופן זה נטען כי נמכרת למעשה האריזה לצרכן במחיר בו נמכר המוצר עצמו. המבקשת טענה כי אריזות אינן אמורות להיכלל במשקל הנקי של המוצרים, וכי המשיבות מכרו אריזות אלו לחברי הקבוצה ובתוכה המבקשת כחלק ממשקלם הנקי של המוצרים, בניגוד להוראות הדין. לפיכך, הוגשה בקשת האישור והתובענה במטרה להביא את המשיבות לחדול מהפרת הדין ולפצות את לקוחותיהן. מאחר שבידי המבקשת לא היו נתונים בדבר כמות האריזות שמכרו המשיבות לצרכנים תוך שהן מחייבות אותם על פי משקל האריזה בהתאם למחיר מוצרי המזון עצמם, העריכה המבקשת בהתאם להערכת היקף מכירות המוצרים אצל המשיבות, את סכום הנזק המצרפי על סך העולה על 2,500,000 ₪.

2. כעולה מהבקשה, עוד בטרם הוגשה תשובת המשיבות לבקשת האישור, ומיד לאחר הגשת בקשת האישור ובעקבותיה, חדלו המשיבות מלחייב את לקוחותיהן עבור משקל האריזה לפי משקל המוצרים. בכך, כבר הושגה תועלת כלכלית ממשית ללקוחות המשיבות שהם ברובם הגדול לקוחות חוזרים.

במסגרת הבקשה ציינו הצדדים כי נערכו מספר רב של פגישות בין באי כוח הצדדים, בחלקן עם בעליה של המשיבות, ואף התקיים ביקור של ב"כ המבקשת בסניף ראשי של המשיבות במהלכו אף שקלו הצדדים את האריזות השונות ומוצרי מזון בתוך האריזות השונות על מנת לקבוע באופן ממוצע את החלק היחסי של המחיר שמשולם עבור משקלה של האריזה מתוך כלל התשלום עבור המוצר. הצדדים ציינו בבקשה כי נתונים אלה סייעו לחישוב גובה הנזק מתוך כלל נתוני המכירות של המוצרים השונים הנמכרים במשקל.

3. בהמשך לאותם מגעים כאמור לעיל, הגישו הצדדים ביום 20.3.25 הסדר פשרה לבית המשפט. ביום 27.3.25 לאחר שעיינתי בהסדר הפשרה, ניתנה החלטתי בדבר פרסום הודעה על הגשת הבקשה לאישור הסדר פשרה והעברת העתקים ממנה לגורמים הנדרשים בכפוף להגשת תצהירים מטעם הצדדים ובאי כוחם וכן מודעה לפי סעיף 25(א)(3) לחוק. ואכן, ביום 6.4.25 הגישו הצדדים הודעה לפי סעיף 25(א)(3) לחוק וכן תצהירים של ב"כ המבקשת, ב"כ המשיבות ומנהל המשיבות. ביום 20.4.25 הוגש גם תצהירה של המבקשת בתמיכה בבקשה.

4. ביום 6.5.25 הודיעו הצדדים כי הפרסומים בוצעו כנדרש ומסמכי התובענה וההסדר הועברו לגורמים המפורטים בהחלטה.

לא הוגשו הודעות פרישה או התנגדויות, פרט לעמדת היועץ המשפטי לממשלה (להלן: "**היועמ"ש**") שהוגשה ביום 31.7.25.

עמדת היועץ המשפטי לממשלה כאמור והתשובות מטעם הצדדים לעמדת היועמ"ש ידונו להלן לאחר שאסקור את עיקרי הסכם הפשרה.

עיקרי הסדר הפשרה

הגדרת הקבוצה

5. בבקשת האישור (עמ' 1) הוגדרה הקבוצה כהאי לישנא:

> "**כל מי שרכש מהמשיבות מוצרים הנמכרים לפי משקל שנארזו ע"י אריזות שמספקות המשיבות לצרכנים, מבלי שמשקל האריזה הופחת ממשקל המוצרים שנרכשו ב-7 השנים שקדמו להגשת הבקשה**."

בבקשה לאישור הסדר פשרה (סעיף 3), הוגדרה הקבוצה כדלקמן:

תיק חיצוני:

> **"כל מי שרכש מהמשיבות ב-7 השנים שקדמו להגשת בקשת האישור, מוצרים הנמכרים לפי משקל שנארזו באריזות שמספקות המשיבות לצרכנים, מבלי שמשקל האריזה הופחת ממשקל המוצרים שנרכשו."**

בסעיף 2 להסדר הפשרה הוגדרה הקבוצה כך:

> **"לקוחות המשיבות אשר רכשו מהן, בתקופה שמיום 4.2.2017 ועד ליום 4.2.2024, מוצרי מזון בקופסאות אריזה וחויבו עבור האריזות על-פי משקלן במחיר משקלם של מוצרי המזון עצמם."**

כפי שניתן לראות, ההגדרות בבקשת האישור ובבקשה להסדר הפשרה כמעט זהות ואילו ההגדרה בהסדר הפשרה עצמו תוחמת את תקופת הרכישה של מוצרי המזון, וזאת מאחר שהמשיבות כך נטען, חדלו זה מכבר מלחייב את לקוחותיהן עבור משקל האריזה לפי משקל המוצרים.

נוכח האמור, לאחר אישור הסדר הפשרה, הצדדים יגישו תוך 7 ימים בקשת אישור מתוקנת בהתאם ויעדכנו את פנקס התובענות הייצוגיות בהגדרה של הקבוצה על פי <u>הסדר הפשרה</u>.

6. **<u>עיקרי הסדר הפשרה</u>**

א. המשיבות התחייבו למכור לכלל לקוחותיהן את כל מוצריהן, ללא יוצא מן הכלל, בהנחה של 5% במקום במחירים המלאים בהם נמכרו המוצרים עד לאישור הסדר הפשרה. המשיבות התחייבו למכור את כלל מוצריהן במחיר ההנחה הנ"ל, עד אשר ההנחות לצרכן במצטבר יגיעו לסך של 580,000 ₪ אשר הינו הסכום שנקבע על ידי הצדדים כסכום הנזק שהצטבר במהלך שבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור בגין עילת התובענה. המשיבות התחייבו כי לאחר שכל ההנחות יגיעו לסכום המצטבר של 580,000 ₪ כאמור, הן יגישו על כך הודעה הנתמכת בתצהיר בצירוף אישור רואה החשבון של המשיבות.

במסגרת הבקשה הבהירו הצדדים כי לצורך הסדר הפשרה הם מעריכים את גובה הנזק המצטבר לקבוצה, במשך תקופה של 7 שנים שלפני הגשת התובענה בסך של 580,000 ₪. סכום זה נגזר מתוך סך המכירות לצרכנים שבוצעו בעסק. הצדדים הבהירו בבקשה כי הגיעו לסכום הנ"ל לאחר שביצעו בדיקות מרובות וגילוי מידע ומסמכים על ידי המשיבות, לרבות נתוני מכירות של המוצרים השונים הנמכרים במחירים שונים לקילו ובאריזות מסוגים ובמשקלים שונים (פירוט חישוב הסכום מופיע בתצהיר מטעם המשיבות שצורף לבקשה).

בנוסף, הבהירו הצדדים בבקשה, כי ההנחה האמורה של 5% על כל רכישה של כל מוצר הנמכר אצל המשיבות, הינה ללא קשר לגובה מחירו של אותו מוצר; ההנחות הנ"ל יינתנו על בסיס המחירים לצרכן של כל המוצרים כפי שעמדו נכון למועד אישור הסדר הפשרה.

עוד הובהר בבקשה, כי המשיבות משערות כי סכום גובה הנזק יושב באמצעות ההנחה הגורפת כמוצע לעיל, בתוך תקופה של שלושה חודשים. אולם כאמור, הודעה בתצהיר על הצטברות סכום ההנחות לכדי גובה הנזק, בצירוף אישור רואה חשבון, תוגש לבית המשפט עם התייקמותה בפועל, בין אם יקרה לפני או אחרי המועד המשוער.

בנוסף, הובהר בבקשה, כי ככל שההנחות לא תשולמנה לחברי הקבוצה בתוך שלושה חודשים ממועד אישורו של הסדר הפשרה, תועבר יתרת סכום ההטבה, לקרן לניהול ולחלוקת כספים שנפסקו כסעד אשר הוקמה מכוח סעיף 27א לחוק (להלן: "**הקרן**"). כן הודגש כי היתרה שתועבר לקרן לא תכלול מע"מ.

כמו כן, צויין בבקשה, כי המשיבות התחייבו לא להעלות את מחירי המוצרים במהלך תקופת מתן ההטבה (על מנת למנוע קיזוז על ידי העלאת מחיר), אלא אם תהייה עליית מחירים מטעם הספק של אותו מוצר, ואז יעלה המחיר לצרכן בהתאמה. במקרה של עליית מחירים כאמור, יתמכו זאת המשיבות בתצהיר שיצורף להודעה שתוגש בעניין הצטברות סכום ההנחות לכדי גובה הנזק.

המשיבות התחייבו בבקשה שלא לפרסם את ההנחה שניתנת (סכום הפיצוי) בשום אופן ובמיוחד באופן שישתמע כי מדובר במבצע , למשך כל תקופת ההטבה.

עוד הובהר בבקשה, כי לכל אורך תקופת מתן ההנחה המשיבות תציינה על גבי החשבוניות שיומצאו ללקוחותיהן בגמר הקנייה כי ההטבה ניתנת עקב הסדר בתובענה ייצוגית בת"צ 5013-02-24.

ב. בנוסף, התחייבו המשיבות במסגרת הסדר הפשרה שלא לגבות <u>במהלך תקופת ההטבה</u> כאמור לעיל, תשלום נפרד עבור קופסאות אריזות מוצרי המזון, לרבות לא מחיר קבוע עבור האריזה אותו הן רשאיות לגבות (להבדיל מגביית מחיר עבור משקל הקופסא כאילו הייתה הקופסא חלק מן המוצר עצמו, כפי שעשו המשיבות עד להגשת התובענה). לצורך זה, וידאו המשיבות כי המוצרים הנמכרים במחיר לפי משקלם, הנמכרים באריזה, ישקלו ללא משקל האריזה באמצעות שימוש בלחצן "טרה" במשקל (לפי סוג האריזה), המוריד באופן אוטומטי את משקל האריזה. המערכת מחייבת את השימוש בלחצן זה בכל שקילה של מוצר במשקל הנמכר בקופסת אריזה וכך ייעשה עד שיגיעו ההנחות לסכום המצטבר של 580,000 ₪.

במסגרת הבקשה הוסיפו הצדדים, כי המשיבות יוודאו כי השימוש בלחצן ה"טרה" (לפי סוג האריזה), ייעשה באופן מתמיד גם בעתיד.

הצדדים הבהירו בבקשה, כי לאי חיוב עבור מחירי האריזות ישנו שווי כלכלי ממשי עבור לקוחות המשיבות, שהם כאמור לקוחות חוזרים ברובם הגדול, שניזוקו בעבר מחיוב עבור משקל האריזות. בוודאי כאשר מדובר בתקופה ארוכה ומתמשכת של אי חיוב. המשיבות טענו בבקשה, כי הן סבורות כי לאור העובדה שאריזות הן מוצר שעולה להן כסף ומאחר שעל פי הדינים הרלוונטים הן רשאיות לגבות עלות מהצרכן בגין האריזות, הרי שאין כל הצדקה לחייב אותן לוותר על התשלום בגין האריזות או לחייבן להשיב לצרכנים כספים בגין מוצר זה. ממילא, היות שהאריזות שהוענקו לחברי הקבוצה הן בגדר טובת הנאה שהצמיחה להן תועלת (לרבות חסכון בהוצאות), הרי שעל פי עקרון ההשבה ההדדית, שומה היה לנכות את שוויון מכל סעד שייפסק לטובת חברי הקבוצה, אחרת פשיטא שהיו חברי הקבוצה נמצאים מתעשרים שלא כדין על חשבון המשיבות.

7. <u>מעשה בית דין</u>

בסעיף 7 להסדר הפשרה נקבע כי:

> **"פיצוי חברי הקבוצה בהתאם להסכם זה יהווה משום השתק ומעשה בית דין וסילוק סופי ומוחלט של כל טענות ו/או דרישות חברי הקבוצה כהגדרתה לעיל ביחס לכל עילות התביעה ביחס לתקופה שמיום 4.2.2017 ועד ליום 4.2.2024."**

8. **<u>המלצה בדבר גמול ושכ"ט ובקשה לפטור את המשיבות מתשלום חלקה השני של האגרה</u>**

על פי המלצת הצדדים, הגמול למבקשת יעמוד על סך של 16,000 ₪ ושכר הטרחה לב"כ המבקשת יעמוד על סך של 100,000 ₪ בתוספת מע"מ כדין (סך הכל ישלמו המשיבות לגמול ושכר טרחה בסך של 116,000 ₪, המהווים 20% מסך הפיצוי לקבוצה בסך של 580,000 ₪ לפני המע"מ על שכ"ט ב"כ המבקשת).

הצדדים המליצו, כי הגמול ושכר הטרחה ישולמו למבקשת ולבאי כוחה בשני תשלומים חודשיים רצופים ושווים. האחד עם אישורו של הסדר הפשרה והשני חודש ימים לאחר מכן.

עוד הסכימו הצדדים במסגרת הבקשה , כי המשיבות ישפו את המבקשת על סכום האגרה ששילמה בעד חלקה הראשון של האגרה בתוספת הפרשי הצמדה למדד ; וכן ביקשו המשיבות פטור מתשלום חלקה השני של האגרה.

9. **<u>בקשה לפטור ממינוי בודק</u>**

הצדדים ביקשו לפטור אותם ממינוי בודק לפי סעיף 19(ב)(1) לחוק.

10. **<u>עמדת היועמ"ש ותשובת הצדדים לעמדתו</u>**

<u>עמדת היועמ"ש</u>

א. היועמ"ש טען כי אין הצדקה לקבוע שכר טרחה וגמול בשיעור המומלץ על ידי הצדדים. היועמ"ש טען כי נראה שהסכומים המומלצים הם על הצד הגבוה, וזאת בהתחשב בסוג הפיצוי המוצע בהסדר ותועלתו לחברי הקבוצה. בהתאם לפסיקה, על סכום שכר הטרחה בפיצוי שאינו כספי לחברי הקבוצה, כפי שמוצע בהסדר הפשרה דנן, להיות נמוך משכר הטרחה בתיק בו ניתן פיצוי כספי לחברי הקבוצה.

היועמ"ש התייחס לכך שהצדדים נימקו את המלצתם בעניין הגמול ושכר הטרחה גם לאור רכיב פיצוי נוסף לקבוצה, במסגרתו המשיבות לא יגבו במהלך תקופת ההטבה לחברי הקבוצה תשלום עבור קופסאות אריזות מוצרי המזון, לרבות לא מחיר קבוע עבור האריזה אותו הן רשאיות לגבות. הצדדים טענו בהקשר זה כי אמנם סכום הנזק המצרפי לחברי הקבוצה עומד על 580,000 ₪, אולם גובה הפיצוי לחברי הקבוצה למעשה גבוה יותר שכן אלו מקבלים את אריזות המזון ללא עלות נוספת מעבר למחיר מוצרי המזון הנמכרים במחיר לפי משקל, ולפיכך ביקשו לזקוף זאת כחלק

משיעור הפיצוי לחברי הקבוצה. לעמדת היועמ"ש ישנו קושי ממשי להכיר ברכב פיצוי זה כבעל ערך ממשי לחברי הקבוצה. זאת משום שקיים קושי בפיקוח אפקטיבי על התחייבות המשיבות לאורך זמן וכן משום שלא ברור כלל האם בכוונת המשיבות לפעול לגביית תשלום עבור אריזות המוצר בעתיד. כך למשל, לא ניתן לשלול כי גם בעתיד, ללא קשר להסדר הפשרה, תפעלנה המשיבות שלא לגבות תשלום עבור אריזות מוצרי מזון בהתאם לשיקוליהן התפעוליים והמסחריים לאור דרישות הדין בנוגע לתנאים לגביית תשלום כזה. לאור האמור, היועמ"ש סבור כי לאור התועלת המוגבלת של הסדר הפשרה, בשים לב לרכיב הפיצוי המוצע בהסדר, יש לקבוע שכר טרחה וגמול נמוכים יותר מהמלצת הצדדים.

בנוסף, טען היועמ"ש כי התחשבות בנימוקי הפשרה בשלב הנוכחי מביאה להפרת האיזון אותו ביקש מחוקק המשנה לקבוע בתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007 (להלן: "**תקנות האגרות**"). נימוקי הצדדים אינם "טעמים מיוחדים" המצדיקים מתן פטור מאגרה ודין בקשתן של המשיבות לפטור מתשלום חלקה השני של האגרה להידחות.

ב. <u>תשובת המבקשת לעמדת היועמ"ש</u>

המבקשת טענה, כי סכומי הגמול ושכר הטרחה מגיעים ל-20% מהסך של 580,000 ₪, שווי הפיצוי בדרך של הנחות, ובתוספת השווי הכלכלי של אי גבית תשלום בגין האריזות (במחיר קבוע לאריזה או בכל דרך אחרת) מגיע הפיצוי לסך הגבוה משמעותית מ-580,000 ₪ ועמו מופחת למעשה השיעור של הגמול ושכר הטרחה באחוזים מתוך סך שווי הפיצוי. גם להסדרה העתידית יש שווי כלכלי ותועלת לציבור באופן ממשי, במסגרת תכליות התובענות הייצוגיות.

היועמ"ש טוען כי מכיוון שסכום הפיצוי לחברי הקבוצה בהסדר הפשרה הוא אינו פיצוי כספי יש להפחית את שיעור הגמול ושכר הטרחה. אכן ישנה פסיקה התומכת בטענת היועמ"ש, אך לטענת המבקשת בנסיבות המיוחדות בתובענה, שעילתה גבייה בלתי חוקית בגין אריזת המוצרים על פי משקלם בהתאם למחיר לקילו של המוצר עצמו, פיצוי כספי של ממש לחברי הקבוצה שנפגעו הוא קשה עד בלתי אפשרי וממילא סביר כי רובם של לקוחות המשיבה גם אם היו מיודעים כי קיים הסדר הדורש הצגה של הוכחת קניה מן העבר לקבלת פיצוי לא היו משחיתים זמנם להשיג תדפיסי אשראי בשבע השנים שלפני הגשת בקשת האישור כדי לקבל לאחר הגשת ההוכחות ובדיקתן פיצוי של מספר שקלים. זאת מעבר לטרחה של ההוצאות הנדרשות להקמת מנגנון בדיקת הוכחת קניה. הסדר הפשרה המקים מנגנון לפיצוי בכסף באופן פרטני היה מונע את הפיצוי מלהגיע לידי הצרכנים הנפגעים. בפועל, דרך הפיצוי של מתן הנחות של ממש על כל מוצרי המשיבות לכלל לקוחותיהן מביאה באופן הקרוב ביותר לפיצוי לחברי הקבוצה שניזוקו בפרט כאשר מדובר באופי המיוחד של סניפי המשיבות אותם פוקדים בעיקר לקוחות יוצאי חבר העמים, והם לקוחות חוזרים וקבועים שסביר שיזכו לפיצוי עבור נזקיהם.

לעניין שיעור הגמול ושכר הטרחה יחדיו מתוך שווי הפיצוי לציבור, הפסיקה המנחה היא שהרף העליון לפי שיטת האחוזים בקביעת סכומי הגמול ושכר הטרחה ביחד עומד על 25%. כך שבענייננו

שיעור של 20% מתוך שווי הפיצוי בצורה של הנחות קבועות הוא סביר לחלוטין בפני עצמו. מה עוד שלכך יש להוסיף את השווי של אי גבייה בגין האריזות והקופסאות בכל תקופת הביצוע של ההסדר, המוערכת בהסדר בכ-3 חודשים ומורידה למעשה משמעותית את שיעור הגמול ושכר הטרחה ביחד לאחוז הנמוך מ-20%. על כך יש להוסיף את שוויה הכלכלי והערך הצרכני המרכזי של מניעת העוולה שביצעו המשיבות בעתיד.

זאת ועוד. על פי הפסיקה כאשר מדובר בפשרה בסכום נמוך יחסית וברור שהגשת התביעה היא שגרמה להפסקת העוולה ולפיצוי, יש לפסוק גמול ושכר טרחה בסכומים לא מבוטלים תוך יישום לא קפדני של שיטת האחוזים לטובת המבקש. בנוסף, יש לזכור כי רכיב מרכזי בהסדר הפשרה הוא ההסדרה העתידית של אי גביית מחיר עבור האריזות לפי המחיר לקילו של המוצר עצמו.

חשיבותה של הסדרה עתידית הוא מעיקרי ההסדר ולמעשה אף עומדת בראש כהישג העיקרי של התובענה ואף בה יש לראות חלק מרכזי מההטבה והתועלת המושגים לציבור כתוצאה מהגשת התובענה ואישור הסדר הפשרה.

בנוסף נטען כי אין לקבל טענת היועמ"ש כי מתן ההנחה תגדיל את הכנסותיהן של המשיבות וכי הפיצוי מותנה בביצוע רכישה אצל המשיבות. חזקה על עסק שהוא פועל בשגרה על מנת למקסם את רווחיו. אם היו המשיבות סבורות כי מתן הנחה של 5% או בשיעור אחר על מחירי כל המוצרים שהן מוכרות יגדיל הכנסותיהן ורווחיהן וודאי היו קובעות הנחות עוד קודם להגשת התובענה ולא ממתינות להגשת התביעה ולהסדר. בנוסף, לשם כך נקבע בהסדר כי המשיבות לא תפרסמנה את דבר ההנחה ובמיוחד לא באופן שישתמע שמדובר במבצע.

עוד טענה המבקשת, כי אין כל קושי לפקח על התחייבות המשיבות. כפי שיפוקח על מתן ההנחות ותינתן הודעה על סיום הביצוע שלהן באמצעות תצהיר המשיבות באישור רואה החשבון, כך ניתן בנקל לפקח על ביצוע רכיב זה. כמו כן, אין זה ממין העניין אם בכל מקרה המשיבות היו המשיבות בוחרות שלא לגבות מלקוחותיהן מחיר עבור האריזות. המשיבות רשאיות כעת לאחר ההסדרה לגבות מחיר קבוע עבור האריזות עצמן ובוודאי שלהסכמתן שלא לעשות כן יש שווי כלכלי.

ג. <u>תשובת המשיבות לעמדת היועמ"ש</u>

המשיבות טענו כי, מדובר בהסדר פשרה שהושג לאחר מפגשים רבים בין הצדדים, ולאחר שהמשיבות עשו מחקר מעמיק והגישו דוחות מפורטים למבקשת, תוך נשיאה בעלות הגבוהה של הפקת דוחות אלה, הכל מתוך כוונה לחסוך את הטרחה המשפטית, לחוס על זמנם של הצדדים ושל בית המשפט ובעיקר להגיע מהר ככל הניתן לפתרון שיפצה את הלקוחות בצורה המיטבית בנסיבות העניין. עצם העובדה שבית המשפט לא נדרש לקיים כל דיון, לא נדרש מינוי מומחה ולא נשמעו ולא ניתנו הכרעות בתיק, הם הטעם להפטר ולא עצם ההגעה להסדר הפשרה. עצם ההגעה להסדר פשרה אינו מהווה טעם מיוחד לפטור מהמחצית השנייה של האגרה כשלעצמו, ואולם מועד הגעת הפשרה וטיב הפשרה ועלותה בהחלט מצדיקים מתן פטור כאמור.

מדובר במשיבות שהן חברות עסקיות שגם כך נמצאות במצב כלכלי לא קל, בין היתר בשל שירות מילואים פעיל של בעל החברה. ולמרות זאת, הן אינן מתחמקות מאחריות ונושאות על גבן תשלום הפיצויים וההוצאות של הצדדים. הטלת המחצית השנייה של האגרה, תדרדר עוד יותר את מצבן.

<u>הכרעה ואישור הסדר הפשרה</u>

11. סעיף 19 לחוק קובע כך:

> **"(א) בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית - גם כי התובענה שהוגשה עומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיף 3, 4 ו-8(א) וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין".**
>
> **...**
>
> **(ג)(1) החלטת בית המשפט אם לאשר הסדר פשרה או לדחותו תהיה מנומקת ותכלול, בין השאר, את כל אלה:**
>
> **(א) הגדרת הקבוצה שעליה חל הסדר הפשרה;**
>
> **(ב) עילות התובענה, השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה והסעדים הנתבעים כפי שפורטו בבקשה לאישור או כפי שהוגדרו בהחלטת בית המשפט לפי סעיף 14, לפי הענין;**
>
> **(ג) עיקרי הסדר הפשרה.**
>
> **(2) בהחלטתו לפי פסקה (1) יתייחס בית המשפט, בין השאר, לשיקולים אלה:**
>
> **(א) הפער בין הסעד המוצע בהסדר הפשרה לבין הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לקבלו אילו היה בית המשפט מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;**
>
> **(ב) התנגדויות שהוגשו לפי סעיף 18(ד), וההכרעה בהן;**
>
> **(ג) השלב שבו נמצא ההליך;**
>
> **(ד) חוות דעת של הבודק שניתנה לפי סעיף קטן (ב)(5);**
>
> **(ה) הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול התובענה הייצוגית אל מול יתרונותיו וחסרונותיו של הסדר הפשרה;**
>
> **(ו) העילות והסעדים שלגביהם מהווה ההחלטה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר."**

12. <u>**הקבוצה עליה חל הסדר הפשרה היא**</u>:

> **"לקוחות המשיבות אשר רכשו מהן, בתקופה שמיום 4.2.2017 ועד ליום 4.2.2024, מוצרי מזון בקופסאות אריזה וחויבו עבור האריזות על-פי משקלן במחיר משקלם של מוצרי המזון עצמם."**

13. <u>**עילות התובענה נגד המשיבות**</u>: עילות התביעה כפי שפורטו בבקשת האישור הן הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) (להלן: "**פקודת הנזיקין**"); רשלנות לפי סעיף 35 לפקודת הנזיקין; הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן, התשמ"א- 1981; עשיית עושר ולא במשפט לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט- 1979; והפרת הוראות סעיפים 12,15 ו-39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג- 1973.

14. **<u>השאלות המשותפות לחברי הקבוצה</u>:** השאלות המהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה הן, בין היתר,האם המשיבות מכרו מוצרים הנמכרים לפי משקל שלא לפי משקלם הנקי כאמור בחוק המכר, תשכ"ח- 1968 ; האם המשיבות כללו את משקל האריזות במשקלם של מוצרי המאכל שמכרו?.

15. **<u>הסעדים שנתבעו כפי שפורטו בבקשת האישור הם</u>:** לחייב כל אחת מהמשיבות לפצות את חברי הקבוצה בגין מלוא הנזקים שנגרמו להם כתוצאה מהכללת משקל אריזות במשקל המוצרים שרכשו.

16. **<u>סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין</u>**

לאחר עיון בהסדר הפשרה ובטענות הצדדים, אני סבור כי הסדר הפשרה עם המשיבות ראוי, הוגן וסביר בעניינם של חברי הקבוצה ועונה על דרישות סעיף 19 (א) בחוק.

ההסדר עונה על הסיכויים והסיכונים הטמונים בבקשת האישור, בין היתר, בהתחשב במשאבים ובזמן השיפוטי שהיו כרוכים בניהול התיק, חלף אישור הסדר הפשרה, עד להכרעה חלוטה.

במסגרת הסדר הפשרה התחייבו המשיבות להסדרה עתידית, לפיה יחדלו מלחייב את לקוחותיהן עבור משקל האריזה לפי משקל המוצרים. המשיבות חדלו מלחייב כאמור מיד לאחר הגשת בקשת האישור ובטרם ניתן פסק דיני זה.

בנוסף התחייבו המשיבות למתן הטבה בדמות הנחה של 5% על כל מוצריהן, עד אשר ההנחות לצרכן במצטבר יגיעו לסך של 580,000 ₪ אשר הינו הסכום שנקבע על ידי הצדדים כסכום הנזק שהצטבר במהלך שבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור בגין עילת התובענה. הצדדים הבהירו כי הסכום האמור נגזר מתוך סך המכירות לצרכנים שבוצעו בעסק וכפי שפורט בתצהיר מטעם המשיבות הן הגיעו לסכום הנ"ל לאחר שביצעו בדיקות מרובות, לרבות נתוני מכירות של המוצרים השונים הנמכרים במחירים שונים לקילו ובאריזות מסוגים ובמשקלים שונים. מדובר בהנחה שניתנת ללא קשר לגובה מחירו של המוצר ועל בסיס המחירים לצרכן של כל המוצרים כפי שעמדו נכון למועד אישור הסדר הפשרה. המשיבות העריכו כי סכום גובה הנזק יושב באמצעות ההנחה כאמור בתוך שלושה חודשים, וככל שההנחות לא תשולמנה לחברי הקבוצה בתוך שלושה חודשים ממועד אישורו של הסדר הפשרה, הוסכם כי תועבר יתרת סכום ההטבה, לקרן ולא תכלול מע"מ. במסגרת הסדר הפשרה התחייבו המשיבות לא להעלות את מחירי המוצרים במהלך תקופת מתן ההטבה, אלא אם תהייה עליית מחירים מטעם הספק של אותו מוצר, ואז יעלה המחיר לצרכן בהתאמה. כן הוסכם, כי במקרה של עליית מחירים כאמור, יתמכו זאת המשיבות בתצהיר שיצורף להודעה שתוגש בעניין הצטברות סכום ההנחות לכדי גובה הנזק.

המשיבות גם התחייבו שלא לפרסם את ההנחה שניתנת בשום אופן ובמיוחד באופן שישתמע כי מדובר במבצע , למשך כל תקופת ההטבה. בנוסף במסגרת ההסכמות, התחייבו המשיבות לציין על

גבי החשבוניות שיומצאו ללקוחותיהן בגמר הקנייה כי ההטבה ניתנת עקב הסדר בתובענה ייצוגית בת"צ 5013-02-24.

הסדר הפשרה אף כולל התחייבות מצד המשיבות שלא לגבות במהלך תקופת ההטבה תשלום נפרד עבור קופסאות אריזות מוצרי המזון, לרבות לא מחיר קבוע עבור האריזה אותו הן רשאיות לגבות. לצורך האמור התחייבו המשיבות לשקול באמצעות שימוש בלחצן "טרה" במשקל (לפי סוג האריזה), המוריד באופן אוטומטי את משקל האריזה וזאת עד שיגיעו ההנחות לסכום המצטבר של 580,000 ₪. המשיבות אף התחייבו להמשיך ולהשתמש בלחצן "הטרה" באופן תמידי גם בעתיד.

נוכח כל האמור לעיל, אני סבור, כי סיום ההליך בהסדר הפשרה המוצע הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת. הסדר הפשרה מעניק תועלת לחברי הקבוצה, כאשר עוד בטרם התבררה בקשת האישור לגופה חדלו המשיבות מלחייב את לקוחותיהן עבור משקל האריזה לפי משקל המוצרים; וכן הוא כולל מתן הטבה בדמות הנחה ללקוחות המשיבות, אשר סביר שרובם הם לקוחות חוזרים. בהתחשב בכך שישנו קושי ממשי לאתר את חברי הקבוצה שרכשו מהמשיבות את המוצרים הספציפיים במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התובענה נראה שההסדר מאפשר ללקוחות המשיבות לקבל פיצוי ראוי.

לפיכך, אני סבור שמדובר בסעד הולם, וניהול ההליך לא היה מביא בהכרח לתועלת גדולה יותר לקבוצה.

בהתחשב בכל האמור לעיל וכן בהתחשב בכך שהסדר הפשרה הושג בשלב מקדמי טרם נשמעה בקשת האישור לגופה, בכך שיש בהסדר הפשרה להביא לחסכון בזמנו של בית המשפט והצדדים, ובהתחשב בסיכויי התביעה ובהסדר הכולל גם סעד מתאים, אזי אני סבור כי הסדר הפשרה עונה על הסיכויים והסיכונים הטמונים בבקשת האישור כאמור לעיל, וכן אני קובע כי בקשת האישור עומדת לכאורה בתנאים לאישור תובענה ייצוגית.

17. לבית המשפט לא הוגשו התנגדויות להסדר הפשרה או בקשות ליציאה מהקבוצה, פרט לעמדת היועמ"ש אליה אתייחס בהמשך פסק דיני זה.

אשר על כן ובהתאם לכל הנימוקים שלעיל, יש לאשר את הסדר הפשרה המוצע וליתן לו תוקף של פסק דין.

18. <u>פטור ממינוי בודק</u>

במקרה דנן, איני סבור כי יש צורך במינוי בודק לפי סעיף 19(ב)(1) לחוק. הבודק ממונה בכדי לסייע לבית המשפט לבחון את הסדר הפשרה, על מנת לשמור על האינטרסים של הקבוצה ולהבטיח שההסדר ראוי וסביר וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת.

בענייננו, אני סבור שהסדר הפשרה מבטיח את התכליות האמורות.

19. <u>גמול למבקשת ושכר טרחת עורך הדין המייצג והבקשה לפטור מתשלום חלקה השני של האגרה</u>

הצדדים המליצו כי, הגמול למבקשת יעמוד על סך של 16,000 ₪; ושכר הטרחה לב"כ המבקשת יעמוד על סך של 100,000 ₪, בתוספת מע"מ כדין.

היועמ"ש טען כאמור, כי שיעורים אלו מצויים על הצד הגבוה וזאת בהתחשב בסוג הפיצוי המוצע בהסדר ותועלתו לחברי הקבוצה.

לטעמי, שכר הטרחה והגמול המוצע עולים לכאורה בקנה אחד עם התועלת הצפויה בהתאם להסדר הפשרה לחברי הקבוצה, כאשר בעניינו ישנו קושי של ממש ליתן פיצוי כספי לחברי הקבוצה. בהתחשב בכך שמרבית לקוחות המשיבה הם לקוחות חוזרים, נראה כי המנגנון המוסכם בהסדר הפשרה כאמור לעיל, הינו המנגנון הראוי בנסיבות ואין מקום להפחית את שכר הטרחה והגמול במקרה זה רק משום שההסדר אינו מעניק פיצוי כספי ישיר לחברי הקבוצה. לעניין שיעור הגמול ושכר הטרחה, כאשר מדובר ב-20% מתוך שווי הפיצוי שניתן בצורה של הנחות, וכאשר ככל שלא ינוצלו מלוא ההנחות עד לסכום של 580,000 ₪ בתוך שלושה חודשים תועבר יתרת הסכום לקרן, וכאשר בנוסף המשיבות חדלו מלגבות בגין משקל האריזה ואף התחייבו שלא לגבות עבור משקל אריזות כלל בתקופת ההטבה (הלכה למעשה מדובר בהטבה נוספת), אני סבור כי מדובר בשיעור סביר וראוי של גמול ושכ"ט בנסיבות. כמו כן המשיבות התחייבו להתנהלות עתידית כדין.

בהתחשב בכל האמור לעיל, כאשר במקרה דנן, המבקשת ובא כוחה פעלו על מנת לחסוך בזמן שיפוטי ועל מנת להביא להטבה משמעותית בדבר הסדר שמעניק הסדרה עתידית וכן הטבה לחברי הקבוצה; כאשר ב"כ המבקשת והמבקשת נטלו על עצמם גם סיכון בהגשת התובענה ובניהולה, וכן השקיעו בה השקעה לא מועטה, לרבות ניהול המו"מ לקרות ההסדר וכן ביקור של ב"כ המבקשת בסניף הראשי של המשיבות, שם שקלו הצדדים את האריזות ומוצרי המזון בתוך האריזות כאמור; לפיכך, מצאתי את הסכומים המומלצים כגמול למבקשת וכשכר טרחה לבא כוחה, סבירים והולמים את נסיבות ההליך. עם זאת, בהתחשב בנסיבות הסדר הפשרה, ובשונה מבקשת הצדדים, אני מורה כי הגמול ושכר הטרחה ישולמו כדלקמן:

א. **50%** מהגמול המבוקש בסך של 8,000 ₪ ו-**50%** משכר הטרחה המבוקש בסך של 50,000 ₪ בתוספת מע"מ, ישולמו למבקשת ולבא כוחה, תוך 30 ימים ממועד מתן פסק דיני זה.

ב. יתרת שכר הטרחה והגמול המבוקשים תשולם למבקשת ולבא כוחה **בתוך 20 יום לאחר הגשת ההודעה על סיום ביצוע הסדר הפשרה לרבות התצהיר מטעם המשיבות, במסגרתו יפרטו המשיבות את כמות האריזות שניתנו בתקופת ההטבה ללא עלות ושווין, וגם יצרפו אישור רואה החשבון לפיו כל ההנחות הגיעו לסכום המצטבר של 580,000 ₪. ככל שחלק כלשהו מהסכום האמור הועבר לקרן, יצויין גם האמור באופן ברור בתצהיר המשיבות ובאישור רואה החשבון.**

בכל הנוגע **<u>להשבת עלות האגרה עבור החלק הראשון</u>**, בהתאם להסכמת הצדדים, אני מורה, כי המשיבות ישיבו למבקשת את החלק הראשון של אגרת פתיחת ההליך ששולם על ידן בתוספת הפרשי הצמדה למדד.

במסגרת בקשתם לאישור הסדר הפשרה, **<u>ביקשו הצדדים גם לפטור את המשיבות מתשלום חלקה השני של האגרה</u>**.

היועמ"ש סבר כי אין מקום למתן פטור כמבוקש, ואילו המשיבות טענה כי בנסיבות עניינו יש מקום להיעתר לבקשה.

בהתאם לאמור בתקנה 7א(א)(3) לתקנות בתי המשפט אגרות, כאשר ניתן פסק דין לפי סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות, ישלם המשיב את חלקה השני של האגרה. עם זאת, בית המשפט רשאי ליתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה "**מטעמים מיוחדים שיירשמו;**"

בענייננו, לאחר ששקלתי את הטיעונים שהעלו המשיבות והיועמ"ש, נוכח השלב המקדמי של ההליך והחיסכון בזמנו של בית המשפט אני מורה שהמשיבות יישאו בתשלום 50% מחלקה השני של האגרה ופוטר אותן מתשלום 50% הנותרים.

<u>סוף דבר</u>

20. אני מאשר את הסדר הפשרה ונותן לו תוקף של פסק דין.

21. **הצדדים יגישו תוך 7 ימים בקשת אישור מתוקנת כאמור בסעיף 5 לעיל ויעדכנו את פנקס התובענות הייצוגיות בהגדרה של הקבוצה על פי הסדר הפשרה.**

22. אני מאשר גמול למבקשת ושכר טרחה לבאי כוחה כאמור בסעיף 19 לעיל.

23. הצדדים יגישו לאישורי תוך 14 יום נוסח של המודעה השנייה בדבר אישור הסדר הפשרה לפי סעיף 25(א)(4) לחוק, שבה יפורטו הפרטים הקבועים כנדרש בחוק. לאחר מתן האישור לנוסח המודעה, המודעה תפורסם תוך 10 ימים בשני עיתונים רבי תפוצה, באותיות שגודלן לא יפחת מ- 3 מ"מ. בנוסף, תפורסם המודעה (יחד עם הסדר הפשרה ופסק הדין) באתרי האינטרנט של המשיבות (עם לינק מעמוד הבית של המשיבות) עד לסיום ביצוע הסדר הפשרה.

המשיבות יישא בעלות הפרסום.

תזכורת פנימית ומשימה למתן החלטה ליום 15.10.25.

24 . המשיבות יגישו בחלוף 14 יום לאחר ביצוע הסדר הפשרה הודעה על סיום ביצוע הסדר הפשרה, וכן תצהיר, במסגרתו יפרטו את כמות האריזות שחולקו ושווין ויצרפו אישור רואה חשבון

של המשיבות לפיו סך ההנחות הגיע לסכום מצטבר של 580,000 ₪. ככל שחלק כלשהו מהסכום האמור הועבר לקרן לפי סעיף 27 א לחוק, יצויין גם האמור באופן ברור בתצהיר המשיבות.

25. המזכירות תעביר עותק מפסק הדין למנהל בתי המשפט לשם רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.

ניתן היום, כ"ה אלול תשפ"ה, 18 ספטמבר 2025, בהעדר הצדדים.

אבי פורג, שופט